

KOMISIA PRE KATECHIZÁCIU A ŠKOLSTVO KONFERENCIE BISKUPOV SLOVENSKA

U Č E B N É O S N O V Y
N Á B O Ž E N S K E J V Ý C H O V Y
R Í M S K O K A T O L Í C K E H O A
G R E C K O K A T O L I C K É H O
N Á B O Ž E N S T V A
P R E 1 . - 4 . R O Č N Í K Z Á K L A D N Ý C H Š K Ő L

Vypracovala: Mgr. Agáta Moňoková (1. - 3. ročník)

Učebné osnovy schválila KBS na plenárnom zasadnutí 3. 6. 1996 v Nitre.
Ministerstvo Školstva schválilo dňa pod číslom

Vypracoval: ThLic. Ján Jenčo (2. - 4. ročník)

Charakteristika predmetu

Náboženstvo ako skutočnosť, ktorá sa nás dotýka, je súčasťou nášho životného procesu, je ústredným stavebným kameňom nášho interpretačného modelu a tiež jeho identity. Náboženská výchova je utváraná ako predchádzajúce rozhodnutie pre dobro dieťaťa, pre rozvoj najhlbších dimenzií jeho osobnosti. Cieľom náboženskej výchovy v škole, na báze hodnôt, je základná sloboda, dospelosť a samostatné rozhodovanie mladého človeka.

Predmet „náboženská výchova“ je výchovno-vzdelávacím predmetom, na ktorom je nevyhnutné osvojiť si vedomosti a skúsenosti, ktoré majú neodmysliteľný vplyv na vytváranie základného náboženského postoja a uvádzanie do praxe v podobe kresťanského životného štýlu.

Nakoľko dejiny a kultúra nášho národa, ako aj celej Európy, stoja na kresťanskom základe, položenom svätým Cyrilom a Metodom, je samozrejme toto duchovné bohatstvo poznávať a rozvíjať súčasne so zdokonaľovaním sa v ďalších oblastiach spoločenského i osobného života.

Nadväznosť predmetu

Predmet náboženská výchova na prvom stupni je neodmysliteľnou nevyhnutnosťou, nakoľko naň nadväzuje učebný plán na druhom stupni, kde sa vyučuje ako povinne voliteľný v alternatíve s etickou výchovou. Tento plán má za cieľ sprostredkovať žiakom základné náboženské pravdy o Bohu a pripraviť ich na prijatie sviatosti zmierenia a Eucharistie. Vo štvrtom ročníku sa bližšie oboznamujú s ďalšími sviatosťami a liturgiou Cirkvi. Tematické plány na druhom stupni pokračujú starozákonnými dejinami, príchodom Božieho Syna na svet, cirkevnými dejinami, zodpovednosťou za dar života a tvorbou životného štýlu.

Obsah učiva na I. stupni

Na I. stupni sa žiakom odovzdávajú základné vedomosti a poznatky o Bohu a pravdách viery. Uskutočňujú sa tu prvé kroky praktizovania kresťanskej viery a sviatostného života, ktoré sa ďalej prehlbujú a rozvíjajú na II. stupni ZŠ a tiež na SŠ.

1. ročník: Žiaci poznávajú základnú náuku o Bohu, Stvoriteľovi všetkého, čo jestvuje, o Ježišovi, Božom Synovi a Vykupiteľovi človeka. Začínajú si uvedomovať a formovať vzťah k Bohu a k ľuďom.

2. ročník: Rozvíja poznatky o Ježišovi a jeho verejnom účinkovaní a božskej moci. Žiaci si začínajú uvedomovať bližší vzťah medzi nimi a Ježišom, ktorý ich osobne oslovuje.

3.ročník: Stáva sa pre žiakov hlboko motivačným, lebo sa majú bezprostredne stretnúť s Božím Synom v dare odpustenia a chlebe života – vo svätom prijímaní. Osvojenie si praktizovania sviatosti zmierenia a Eucharistie ako niečoho neodmysliteľného pre zdravý a pokojný rozvoj osobnosti.

4.ročník: Ako Boží ľud liturgiou spoločne oslavujeme Boha, nášho Otca a najvyššieho Dobrodinca. Žiaci sa oboznamujú so všetkým, čo súvisí s liturgiou. Zúčastňovaním sa na liturgickom slávení prehlbujú osobný vzťah s Bohom i s ostatnými ľuďmi navzájom.

Výchovné a vzdelávacie ciele

Pre dosiahnutie cieľa výučby treba mať na zreteli vzdelávacie a výchovné ciele. Vzdelávacím cieľom náboženskej výchovy na prvom stupni ZŠ je podanie základných pravd viery, kresťanská orientácia, pochopenie významu sviatostí a liturgie. Vedomostná stránka má spontánne prejsť do výchovného procesu dieťaťa, kde sa postupne buduje a rozvíja jeho kresťanský životný postoj.

Učebnice a literatúra

Komisia pre katechizáciu a školstvo Konferencie biskupov Slovenska vydala pre prvý stupeň tieto učebnice:

1. ročník - Radostná cesta s Pánom Ježišom

2. ročník - Mój priateľ Ježiš

3. ročník - Moje stretnutie s Ježišom

4. ročník - Oslavujme Pána

Učebnice obsahujú 25 tém, ktoré možno doplniť témami príslušného liturgického obdobia a cirkevných sviatkov. Katechéta môže učivo rozšíriť aj podľa situácie a potreby žiakov. Ďalej sa mu ponúkajú metodické príručky pre príslušný ročník, ktoré vydala Komisia pre katechizáciu a školstvo KBS a ďalšie metodické príručky pre prvý stupeň:

KOLEKTÍV KATECHÉTOV KOŠICKEJ ARCIDIECÉZY:

Prežívame liturgický rok I., Košice, 1993.

KOLEKTÍV KATECHÉTOV KOŠICKEJ ARCIDIECÉZY:

Prežívame liturgický rok II., Košice, 1994.

KOLEKTÍV KATECHÉTOV KOŠICKEJ ARCIDIECÉZY:

Prežívame liturgický rok III., Košice, 1996.

KOLEKTÍV AUTOROV:

S tebou Pane, Diecézna katechetická komisia pri arcibiskupskom úrade v Košiciach, júl, 1999.

JURČÁKOVÁ S., LENCZ L., SYNEKOVÁ M., ŽITŇANSKÁ T.: *Metodická príručka Výchova k láske a čistote pre I. stupeň ZŠ*, Bratislava, Komisia pre katechizáciu a školstvo KBS, 1999.

BRATISLAVSKO-TRNAVSKÉ ARCIDIECÉZNE KATECHETICKÉ STREDISKO: *Nápady 1.*, Komisia pre katechizáciu a školstvo KBS, 2000.

Okrem záväzných učebníc katechéta používa základný materiál Sväté písmo a Katechizmus katolíckej cirkvi.

Žiaci môžu používať pracovné zošity pre jednotlivé ročníky.

PRVÝ ROČNÍK

Charakteristika prvého ročníka

Vyučovanie náboženstva v 1. ročníku oboznamuje žiakov so základnými pravdami viery, ako je stvorenie sveta, stvorenie človeka, učí o príchode Božieho Syna na tento svet, o jeho živote, smrti, zmŕtvychvstaní.

V tomto ročníku sa budujú základy vzťahu lásky k Bohu a k blížnemu.

TEMATICKÉ CELKY A ORIENTAČNÝ PLÁN UČIVA

Prehľad učiva	Orientačný plán hodín.
Boh Stvoriteľ	4
Vo svete nie som sám	3
Hrdinovia dobra	4
Ježišov príchod	5
Ježiš, Boží syn	7
Ježiš ma miluje	10
Spolu:	33

OBSAH, CIELE NAUČNÉ (A) A VÝCHOVNÉ (B):

1. Boh Stvoriteľ

1.1. Moje prázdniny

A: – Objaviť Božiu lásku cez stvorené veci.

B: – Vzbudiť v deťoch vďačnosť voči Bohu za stvorenie.

1.2. Príroda - Božie dielo

A: Poukázať na: – múdrosť Boha cez prírodu, ktorá je Božím dielom,

– na starostlivosť Boha o svet,

– vlastnosti Boha.

B: Vzbudiť v deťoch lásku a úctu k Bohu – pôvodcovi života a ku všetkému, čo stvoril.

1.3. Ja

A: – Pochopiť, že: – Boh je náš Stvoriteľ a náš nebeský Otec,

– život je veľký Boží dar, som stvorený z lásky.

B: – Viesť deti k vďačnosti voči Bohu a k obdivu za dary, ktoré má každý človek, za život,

– učíme sa nazývať Boha „náš nebeský Otec“.

2. Vo svete nie som sám

2.1. Patrím do rodiny

A: – Uvedomiť si, že: – rodičov nám dal Pán Boh,

- každý člen rodiny má svoju úlohu.

B: – Viesť deti k: úcte a poslušnosti k rodičom,

- k modlitbe za rodičov.

2.2. Kamaráti

A: – Poukázať na vlastnosti dobrého kamaráta,

- predstaviť deťom Pána Ježiša ako Božieho Syna a najvernejšieho priateľa.

B: – Viesť deti: – k výberu dobrých kamarátov a modlitbe za nich,

- osobnému vzťahu k Pánu Ježišovi a situačnej modlitbe.

2.3. Škola

A: – Uvedomiť si, že v škole máme rozvíjať schopnosti dané od Pána Boha, aby sme si navzájom slúžili v láske.

B: – Vzbudiť v deťoch: – túžbu po vedomostiach,

- predsavzatie svedomito si splniť školské povinnosti.

3. Hrdinovia dobra

3.1. Svet dobra a zla

Poukázať na pôvod zla vo svete – prvý hriech ľudí.

A: – naučiť deti rozlišovať dobro a zlo,

- poukázať na následky konania dobra a zla.

B: – nabádať deti k šíreniu dobra,

- nabádať deti k večernému sputovaniu svedomia.

3.2. Hrdinovia lásky

A: – oboznámiť žiakov s podobenstvom o milosrdnom Samaritánovi,
– poukázať na pravé hodnoty hrdinstva.

B: – Viesť deti k prejavom pomoci každému, kto ju potrebuje.

3.3. Mikuláš

A: – Oboznámiť žiakov so životom sv. Mikuláša.

B: – Nabádať deti k darovaniu a deleniu sa s inými.

4: Ježišov príchod

4.1. Mária

A: – Oboznámiť deti s udalosťami zvestovania,
– poukázať na výnimočnosť Panny Márie.

B: – Viesť deti k mariánskej úcte – modlitba Zdravas Mária.

4.2. Advent

A: Predstaviť deťom: – advent – čas prípravy na príchod Ježiša,
– adventný veniec.

B: Vzbudiť v deťoch túžbu čo najlepšie sa pripraviť na narodenie Pána Ježiša.

4.3. Ježišovo narodenie

A: – Oboznámiť deti s udalosťou narodenia Ježiša Krista.

B: – Viesť deti k vďačnosti za najväčší Boží dar – Mesiáša.

4.4. Vianoce v našej rodine

A: Poukázať na to, že Ježiš – Láska chce byť v každej rodine.

B: Viesť deti: – k správne chápaniu a prežívaniu Vianoc,
– k posilňovaniu rodinných zväzkov.

4.5. Ježiš je živý dar

A: – Vysvetliť deťom, že: – dar je prejavom lásky,
- Ježiš sa nám dáva ako dar, je prítomný v bohostánku.

B: – Viesť deti k vďačnosti voči Ježišovi Kristovi,
– Nabádať k návšteve kostola a účasti na nedeľnej svätej omši.

4.6. Poklona pri jasličkách

A: – Poukázať na to, že Ježiš je Boží Syn, preto sa mu klaňajú pastieri i králi.

B: – Viesť deti k vnútornej a vonkajšej poklone.

5. Ježiš, Boží Syn

5.1. Ježišovo detstvo

A: – Vysvetliť podobnosť malého Ježiša s nami vo všetkom okrem hriechu.

B: – Brať si príklad od Pána Ježiša v poslušnosti voči rodičom.

5.2. Ježiš zjavuje svoju moc

A: – Predstaviť Ježiša ako učiteľa a mocného Boha – zázračné rozmnoženie chleba,

– pochopiť, že zázrak môže urobiť len Boh, a nie človek.

B: – Obdivovať Ježišovu moc a lásku, s ktorou robí zázraky,

– uvedomiť si, že Boh nám dáva jedlo a chlieb každý deň,

– viesť deti k vďačnosti za každodenný pokrm cez modlitbu pred jedlom a po jedle.

5.3. Ježiš pomáha

A: – Predstaviť Ježiša, ktorý má súcit s trpiacimi a zázračným spôsobom im prinavracia

zdravie – uzdravenie ochrnutého,

– poukázať na to, že zdravie je veľký dar.

B: – Viesť deti, aby si všímali potreby blízkych a ochotne pomáhali,

– povzbudiť k ochrane zdravia a života svojho aj iných.

5.4. Chcem byť ako Ježiš

A: – Charakterizovať život Pána Ježiša slovami Svätého písma:

„Kde chodil, dobre robil.“

B: – Podnecovať deti, aby si všímali svoje správanie voči iným a snažili sa pripodobňovať Pánu Ježišovi.

5.5. Otče náš

- A: – Vysvetliť žiakom modlitbu Otče náš,
– Ježiš je vzorom modlitby,
– na príklade Pána Ježiša ukázať, kedy, kde a ako sa máme modliť.
B: – Pestovať u žiakov potrebu modliť sa často,
– naučiť žiakov modlitbu Otče náš,
– nájsť si miesto a pravidelný čas na modlitbu ráno, večer.

6. Ježiš ma miluje

6.1. Oslava Ježiša

- A: – Vysvetliť oslavu Ježiša na Kvetnú nedeľu,
– predstaviť Ježiša, ktorý chce: – kraľovať nie mocou, ale láskou,
– byť kráľom našich srdc.
B: – Viesť deti k radostnej oslave Ježiša ako skutočného kráľa neba a zeme.

6.2. Sláva Otcu i Synu, i Duchu Svätému

- A: – Predstaviť žiakom najväčšie tajomstvo: Najsvätejšia Trojica – jeden Boh v troch osobách.
B: – Naučiť deti prakticky si uctievať Najsvätejšiu Trojicu – prežehnaním sa, modlitbou Sláva Otcu ...

6.3. Ježiš má nepriateľov

- A: – Pochopiť, že tak ako Ježiš odpúšťal svojim nepriateľom, aj ľudia si majú navzájom odpúšťať.
B: – Povzbudiť deti: – aby dokázali prijať aj sklamanie a krivdu,
– ako Ježiš vždy odpustiť a nemať na nikoho ťažké srdce.

6.4. Ježiš na kríži

- A: – Oboznámiť žiakov s Ježišovým utrpením,
– poukázať na: – Ježiša, ktorý trpí za naše hriechy, aby nás vykúpil a otvoril nám nebo,
– veľkú lásku Ježiša k ľuďom a poslušnosť nebeskému Otcovi,
– hriech, ktorý je nevďačnosťou voči Bohu.
B: – Vzbudiť v deťoch: vďaku a lásku k Pánu Ježišovi,

- úctu ku krížu – znameniu našej spásy,
– túžbu chrániť sa hriechu.

6.5. Ježiš žije

- A: – Oboznámiť žiakov s udalosťou zmŕtvychvstania Ježiša Krista,
– poukázať na: – Ježišovo víťazstvo nad hriechom a smrťou,
– veľkonočnú nedeľu, najradostnejší deň v roku a pochopiť význam nedele – deň Pána.
B: – Vzbudiť v deťoch: – radosť z udalosti zmŕtvychvstania Ježiša Krista,
– vieru vo vzkriesenie mŕtvych,
– viesť žiakov ku kresťanskému prežívaniu nedele.

6.6. Ježiš nám dáva nový život

- A: – Oboznámiť žiakov s veľkonočnými symbolmi (paškál, baránok, socha zmŕtvychvstalého Krista).
B: – Umocniť v žiakoch: – radosť z Kristovho zmŕtvychvstania,
– nádej vo večný život.

6.7. Ježiš odišiel k Otcovi

- A: – Cez udalosť nanebovstúpenia vysvetliť: návrat Pána Ježiša k nebeskému Otcovi,
– Ježiš nám išiel pripraviť miesto,
– uvedomiť si, že Pán Ježiš s nami ďalej ostane až do konca sveta v každom človeku v kostole, vo Svätom písme,
– poukázať na druhý príchod Pána Ježiša na konci sveta,
– vysvetliť nebo, peklo, očistenie. Večný život v nebi si pripravujeme dobrými skutkami tu na zemi.
B: – Viesť deti k tomu, aby si uvedomovali prítomnosť Pána Ježiša v každom človeku,
– vzbudiť v deťoch: – túžbu po nebi, po stretnutí s Pánom Ježišom,
– ochotu prejavovať lásku Ježišovi v ľuďoch konkrétnymi skutkami.

6.8. Kostol

A: – Vysvetliť žiakom, že kostol je Boží dom a dom Božieho ľudu, v ktorom sa Božia rodina – Cirkev stretáva s Pánom Ježišom na oslavu nebeského Otca, – zariadenie kostola (bohostánok, večné svetlo, oltár, ambóna), správanie v kostole.

B: – Podnietiť žiakov: – k častej návšteve Pána Ježiša v bohostánku a účasti na svätej omši,
– k láske a úcte ku kostolu.

6.9. Deň s Ježišom

A: – Uvedomiť si, že prázdniny nie sú „prázdne dni“. Každý deň máme prežívať s Ježišom v srdci.

B: – Povzbudiť deti, aby sa snažili každý deň upevňovať svoje priateľstvo s Pánom Ježišom cez modlitbu a dobré skutky.

DRUHÝ ROČNÍK

Charakteristika druhého ročníka

Druhý ročník NV upevňuje a rozvíja poznatky žiakov nadobudnuté v prvom ročníku. Rozširuje ich viac o poznatky z Ježišovho verejného účinkovania. Aplikuje ich na život žiakov a prostredie, v ktorom sa nachádzajú. Privádza žiakov k vytváraniu osobného vzťahu s Ježišom Kristom a osvojovaniu si jeho postojov v ich každodennom živote. Žiaci si tiež uvedomujú význam Cirkvi a svoje miesto v nej.

TEMATICKÉ CELKY A ORIENTAČNÉ PLÁNY UČIVA:

Prehľad učiva	Orientačný plán hodín
Boh, Stvoriteľ vecí viditeľných a neviditeľných.	5
Ježiš Kristus pravý Boh a pravý človek	7
Ježiš, môj Priateľ a Učiteľ	7
Ježiš, náš Záchranca	7
Ježiš zostáva s nami	7
Spolu:	33

OBSAH, CIELE (NAUČNÉ (A) A VÝCHOVNÉ (B))

1. Boh, Stvoriteľ vecí viditeľných a neviditeľných

1.1. Moje prázdniny

A: – Porozprávať sa s deťmi o ich zážitkoch z prázdnin,
– poukázať deťom na Božiu prítomnosť, starostlivosť a lásku v týchto zážitkoch.
B: – Viesť deti k vďačnosti za svet a ľudí okolo nás.

1.2. Pán Boh všetko stvoril pre nás

A: – Naučiť deti objavovať Boha a jeho lásku prostredníctvom stvorených vecí,
– uvedomiť si, že všetko, čo nás obklopuje, stvoril Boh pre nás,
– vedieť rozlišovať to, čo Boh stvoril priamo a čo tvorí človek s Božou pomocou.

B: – Oslavovať Boha a ďakovať mu za krásu stvorenia,
– chrániť prírodu a veci okolo nás.

1.3. Pán Boh, náš priateľ, stvoril aj nás

A: – Predstaviť deťom stvorenie človeka ako prejav Božej lásky, Boh mal veľkú radosť, keď stvoril človeka,

– rodičia nám dali telo a Boh nám dáva dušu,
– vysvetliť deťom pojem duše, ktorá odlišuje človeka od zvierat a neživej prírody.

B: – Vzbudiť v deťoch obdiv nad krásou človeka a Božou múdrosťou,
– mať úctu k svojmu telu, ktoré je chrámom Ducha Svätého,
– Vedieť správne využiť dary, ktoré sme od Boha dostali.

1.4. Človek môže robiť dobre aj zle, má slobodnú vôľu

A: – Boh dáva človeku slobodu a rešpektuje ju,
– človek zneužil dôveru, ktorú mu dal Boh,
– sme schopní konať dobro aj zlo,
– naše svedomie ako vnútorný Boží hlas nám hovorí, čo je dobré a čo zlé.

B: – Viesť deti k premýšľaniu nad svojím konaním,
– vzbudiť v deťoch túžbu po konaní dobra.

2. Ježiš Kristus pravý Boh a pravý človek

2.1. Pán Boh nám predstavuje Ježiša

A: – Predstaviť deťom krst Pána Ježiša,
– Ježiš je Boží Syn,
– krstom sa aj my stávame Božími deťmi,
– Boh nás miluje ako svojho jednorodeného Syna.
B: – Viesť deti k úcte voči Ježišovi Kristovi ako Božiemu Synovi,
– vzbudiť u detí vďačnosť za milosť krstu a Božiu lásku v ňom prejavenu,
– vedieť, že v krste sme dostali spolu s menom aj nebeského ochrancu,
– viesť deti k častej modlitbe „Otče náš“.

2.2. Ako prišiel Ježiš

A: – Predstaviť deťom príbeh zvestovania a narodenia Ježiša Krista,
– Ježišovou matkou je Panna Mária,
– Ježiš je Boží Syn, jeho otcom je nebeský Otec.
B: – Viesť deti k otvorenosti voči Pánu Bohu, tak ako Panna Mária,

– naučiť deti modlitbu Zdravasí Mária,
– viesť deti k radosti z narodenia Božieho Syna.

2.3. Ježiš v dome svojho Otca

A: – Predstaviť Ježiša, ktorý túži byť v dome svojho Otca,
– kostol je domom Nebeského Otca a Ježiša Krista,
– kostol je aj domom Božích detí,

B: – Vytvárať u detí lásku k Božiemu chrámu ako miestu stretnutia s nebeským Otcom,
– viesť deti k pravidelnej účasti na nedeľných bohoslužbách.

2.4. Ježiš si vyberá spolupracovníkov – apoštolov

A: – Oboznámiť deti s Ježišovými spolupracovníkmi – apoštolmi,
– Ježiš potrebuje ľudí, ktorí budú tak ako on milovať Boha a ľudí.
B: – Privádzať deti k vďačnosti za dôveru, ktorú nám dáva Ježiš,
– viesť deti k spolupráci na Ježišovom poslaní lásky.

2.5. V Ježišovi sa prejavuje Božia moc a добрota

A: – Ježiš ako Boží Syn môže konať skutky, ktoré sú pre človeka nemožné,
– Ježiš používa svoju moc na to, aby pomáhal ľuďom.
B: – Vzbudzovať u detí vieru v Ježiša Krista a jeho moc,
– vedieť sa v ťažkostiach obracať na Ježiša,
– pomáhať ľuďom tak ako Ježiš.

2.6. Ježiš, Pán života a smrti

A: – Ježiš ako Boží Syn má moc kriesiť mŕtvych,
– v posledný deň Ježiš vzkriesi k životu všetkých ľudí.
B: – Viesť deti k modlitbe za chorých,
– navštevovať chorých príbuzných a priateľov a potešovať ich.

3. Ježiš, môj Priateľ a Učiteľ

3.1. Kto je Ježišov priateľ

A: – Ježiš chce, aby sa každý človek stal jeho priateľom,
– Ježišov priateľ je ten, kto žije tak, ako to chce náš nebeský Otec.
B: – Pestovať u detí vďačnosť za Ježišovo priateľstvo voči nám,

- viesť deti k vytváraniu dobrých priateľských vzťahov so všetkými,
- všímať si zvlášť tých, ktorí sú sami a opustení.

3.2. Ježiš nás učí milovať

- A: – Predstaviť deťom Ježišovo prikázanie lásky k Bohu a ľuďom,
 – Ježiš nám celým svojím životom ukazuje ako realizovať jeho prikázanie,
 – naším blíznym je každý, kto potrebuje pomoc.
- B: – Vzbudzovať u detí túžbu milovať tak ako Ježiš,
 – vidieť okolo seba tých, ktorí potrebujú pomoc.

3.3. Boháč a Lazár

- A: – Na príklade „boháča a Lazára“ predstaviť deťom prítomnosť biedy vo svete,
 – predstaviť sebecko ako opak lásky k blížnemu.
- B: – Vedieť si všímať biedu okolo nás a vo svete,
 – viesť deti k schopnosti podeliť sa o to, čo máme.

3.4. Ježišov priateľ sa rád modlí

- A: – Ježiš sa často modlil k svojmu Otcovi,
 – predstaviť deťom Ježišovu modlitbu.
- B: – Viesť deti k osobnej modlitbe,
 – učiť deti rozprávať sa s nebeským Otcom ako naším najlepším priateľom,
 – vzbudzovať u detí aj lásku k modlitbe, ktorú nás naučil Pán Ježiš – „Otče náš“.

3.5. Ježišov priateľ rád odpúšťa

- A: – Ježiš odpúšťal aj svojim nepriateľom,
 – Ježiš nám odpúšťa vždy, keď ho o to prosíme,
 – Ježiš chce, aby sme aj my vedeli odpúšťať.
- B: – Prosiť Ježiša o odpustenie, ak sme urobili niečo zlé,
 – učiť deti odpúšťať a prosiť o odpustenie.

3.6. Ježiš chce každého zachrániť

- A: – Cez podobenstvo o Dobrom pastierovi predstaviť Ježišovu starostlivosť o človeka,
 – Ježišovi záleží na každom jednom z nás.
- B: – Vzbudzovať u detí vďačnosť a lásku k Ježišovi za jeho lásku k nám,
 – viesť deti k láske a starostlivosti o slabších a opustených.

4. Ježiš, náš Záchranca

4.1. Ježiša chcú zabiť. Lúči sa s apoštolmi

- A: – Aj Ježiš má nepriateľov, ktorí ho chcú zabiť,
 – na rozlúčku zanecháva Ježiš svojim priateľom Eucharistiu.
- B: – Vzbudiť u detí túžbu po ustavičnom priateľstve s Ježišom,
 – viesť deti k láske k svätej omši ako stretnutiu sa s Ježišovou láskou.

4.2. Utrpenie a smrť Pána Ježiša

- A: – Predstaviť deťom Ježišovo utrpenie a smrť ako prejav jeho lásky k ľuďom,
 – Ježiš trpel a zomrel za naše hriechy.
- B: – Vzbudiť u detí úctu a vďačnosť za naše vykúpenie,
 – vedieť prejavíť úctu pre krížom,
 – učiť deti prijímať to, čo je pre ne neprijemné a ťažké ako kríž a obetovať to spolu s Ježišom za hriešnikov.

4.3. Vzkriesenie

- A: – Predstaviť deťom udalosť Ježišovho vzkriesenia ako jeho víťazstvo nad zlom a smrťou,
 – dobro je silnejšie ako smrť, láska je silnejšia ako nenávisť.
- B: – Viesť deti k radosti z Ježišovho víťazstva nad smrťou,
 – s Ježišovou pomocou aj my dokážeme zvíťaziť nad zlom okolo nás.

4.4. Čo je nebo?

- A: – Predstaviť deťom Ježišov odchod do neba k Otcovi,
 – nebo je naším domovom, kde nám Ježiš išiel pripraviť miesto a kde na nás čaká.
- B: – Vzbudiť u detí túžbu po nebi a po stretnutí s Kristom,
 – poukázať deťom na to, že láskou a priateľstvom s Ježišom môžeme už tu na zemi zažiť kúsok neba.

5. Ježiš zostáva s nami.

5.1. Pán Ježiš ustanoví Petra za hlavu apoštolov

- NC: – Ježiš zveruje Petrovi starosť o svoju Cirkev tu na tejto zemi,
– Petrovým nástupcom a Ježišovým zástupcom na zemi je Svätý otec,
– vedieť meno terajšieho Svätého Otca.
VC: – Viesť deti k úcte a láske voči Svätému Otcovi,
– modliť sa za Svätého Otca a na jeho úmysly.

5.2. Ježiš posielá Ducha Svätého

- A: – Predstaviť deťom zoslanie Ducha Svätého,
– Ježiš nám posielá Ducha Svätého, aby nám pomáhal,
– Duch Svätý nás učí milovať Ježiša a nebeského Otca,
– Duch Svätý prebýva v našej duši.
B: – Učiť deti vytvárať si osobný vzťah k Duchu Svätému,
– prosieť Ducha Svätého o pomoc v ťažkostiach a o dar lásky k Bohu.

5.3. Cirkev – Ježišova rodina dnes

- A: – Predstaviť Cirkev ako Božiu rodinu, ktorú založil Ježiš,
– do Cirkvi patrí každý pokrstený,
– v Cirkvi je každý potrebný a má svoje miesto a svoju úlohu.
B: – Viesť deti k láske voči Cirkvi ako rodine, do ktorej všetci patríme,
– učiť deti zapájať sa do života Cirkvi.

5.4. Cirkev - podobenstvo o viniči

- A: – Cirkev je Ježišovo tajomné telo, Ježiš je vinič a my sme ratolesti,
– ak chceme byť v Cirkvi, potrebujeme žiť v ustavičnom priateľstve s Ježišom.
B: – Viesť deti k vytváraniu stále hlbšieho vzťahu s Ježišom.

5.5. Ježiš nám zanechal znaky svojho priateľstva

- A: – Predstaviť deťom znaky Ježišovho priateľstva,
– oboznámiť deti so základnými kresťanskými symbolmi.
B: – Všetko, čo sme sa o Ježišovi naučili, nás vedie k prehľbovaniu nášho priateľstva s ním,
– uchovávať si priateľstvo s Ježišom aj počas prázdnin.

TRETÍROČNÍK

Charakteristika tretieho ročníka

Vyučovanie náboženstva v 3. ročníku má priebežne pripraviť žiakov na prijatie sviatosti zmierenia a sviatosti Eucharistie. Tomu sú podriadené ciele v náučnej a výchovnej oblasti. Pripomienka krstu má pomôcť žiakom uvedomiť si dôstojnosť Božích detí a pochopiť dôležitosť krstu. Ten je základom na prijatie už spomínaných sviatostí.

Najväčšie prikázanie lásky, Desatoro sa žiakom neponúkajú len ako vedomosti, ale predovšetkým na to, aby sa stotožnili s ich podstatou.

Témy týkajúce sa svedomia majú naučiť deti základnej zručnosti hodnotiť svoje myšlienky, slová a skutky v spytovaní svedomia. V oblasti výchovných cieľov ich vedieme k tomu, aby dobro prijímali, konali a ďakovali zaň a zlo odmietali a dokázali ho ľutovať.

TEMATICKÉ CELKY A ORIENTAČNÝ PLÁN UČIVA

Prehľad učiva	Orientačný plán hodín
Som Božie dieťa	4
Božie dieťa nadovšetko miluje Boha	4
Božie dieťa žije životom lásky k blížnemu	5
Boh je milosrdný Otec	8
Ježiš je chlieb pre naše duše	8
Môj život s Ježišom	4
Spolu:	33

OBSAH, CIELE NAUČNÉ (A) A VÝCHOVNÉ (B)

1. Som Božie dieťa

1. Sme Božie deti

- A: Vysvetliť deťom sviatosť krstu ako sviatosť znovuzrodenia z vody a z Ducha Svätého,
– Poukázať na účinky krstu,

– uvedomiť si, že krst je veľký dar, ktorý Boh ponúka ľuďom pre ich večné šťastie.

B: Vzbudiť v deťoch radosť a vďačnosť voči Bohu za dar sviatosti krstu,
– viesť deti k rozhodnutiu rozvíjať v sebe Boží život modlitbou, účasťou na svätej omši,
dobrými skutkami,
– naučiť sa sedem sviatostí.

1.2. Moje zriekam sa a verím

A: Uvedomiť si záväznosť krstných sľubov. Ich dodržiavaním v živote plníme svoje kresťanské poslanie,

– vysvetliť symboly krstu: krstná košielka – obliekli sme si Krista,
krstná svieca – svetlo Kristovo.

B: Vyvolať v deťoch túžbu: zostať verný Bohu zachovávaním krstných sľubov,
– konaním dobra a premáhaním pokušení šíriť svetlo Pána Ježiša v mojom okolí,
– naučiť sa Vyznanie viery.

1.3. Božie dieťa žije životom lásky

A: Predstaviť deťom Desať Božích prikázaní ako desať viet nebeského Otca pre šťastný život človeka,

– pochopiť, že: – Božie prikázania nás chránia a usmerňujú na ceste do neba,
– Desatoro je zahrnuté v Ježišovom najväčšom prikázaní (Mk 12,28-31),
– Božie dieťa dokazuje svoju lásku k Bohu láskou k ľuďom,
– vysvetliť, čo znamená: „milovať blížneho ako seba samého“.

B: Uvedomiť si, že v Desatore sa prejavuje veľká starostlivosť nášho nebeského Otca o nás,

– naučiť sa Desatoro Božích prikázaní a zachovávať ich,
– viesť deti k empatii – milovať blížneho ako seba samého.

2. Božie dieťa nadovšetko miluje Boha

2.1. Milujeme Boha

A: Vysvetliť prvé Božie prikázanie,
– uvedomiť si, že najvyššiu úctu prejavujeme Bohu vtedy, ak mu dôverujeme,
– vysvetliť pojem: „nebudeš mať iných bohov okrem mňa“,
– vysvetliť druhé Božie prikázanie,

– vysvetliť, čo je hriechom proti druhému Božiemu prikázaniu.

B: Viesť deti k dôvere v Boha v každej životnej situácii,

– povzbudzovať deti k úsiliu viac poznávať Boha a prehĺbovať vzťah k nemu cez modlitbu, účasťou na svätej omši, čítaním Biblie, ochotným počúvaním na hodinách náboženskej výchovy,

– prejavovať úctu Bohu častým ďakovaním za jeho dary a plnením jeho vôle,
– nerobiť si bôžikov z vecí, ktoré ma obklopujú, vedieť sa aj niečoho zriecť z lásky k Bohu,

– vyslovovať Božie meno a mená svätých s úctou.

2.2. Spoločne oslavujeme Boha

A: Vysvetliť tretie Božie prikázanie,

– poukázať na nedeľu ako deň zasvätený Bohu – deň Pána: Pán Ježiš vstal z mŕtvych a zoslal Ducha Svätého,

– vysvetliť správne prežívanie nedele a prikázaných sviatkov v spoločenstve Cirkvi a v rodine,

– na udalosti dvanásťročného Ježiša (Lk 2,41-49) pochopiť, že sám Ježiš sa s radosťou zúčastňoval na spoločnej oslave Boha v chráme,

– pochopiť, že nedeľa je deň, kedy máme väčšiu možnosť prejavovať lásku k Bohu a k blížnym.

B: Pouvažovať nad prežívaním nedele a prikázaných sviatkov v rodine,

– viesť deti k účasti na svätej omši každú nedeľu a v prikázaný sviatok (prvé a druhé cirkevné prikázanie),

– vzbudiť v deťoch túžbu oslavovať nebeského Otca spolu s Pánom Ježišom a s celým farským spoločenstvom pri nedeľnej svätej omši a vo sviatok.

3. Božie dieťa žije životom lásky k blížnemu

3.1. Láska medzi rodičmi a deťmi

A: Vysvetliť štvrté Božie prikázanie,

– uvedomiť si, že rodičov nám dal Pán Boh a cez nich sa o nás stará,

– vysvetliť, že: – rodičov si ctíme tým, že ich poslúchame, pomáhame im a modlíme sa za nich,

– ctíť si máme každého, kto sa o nás stará.

B: Pouvažovať, ako som sa doteraz správal k mojim rodičom, starým rodičom, učiteľom...

- viesť deti ku konkrétnym prejavom vďačnosti a poslušnosti voči rodičom a predstaveným,
- nabádať deti ku každodennej modlitbe za rodičov.

3.2. Chránime si život

A: Vysvetliť piate Božie prikázanie,

- pochopiť, že život a zdravie je vzácny dar od Pána Boha, preto si ho máme chrániť,
- poukázať na Ježišov láskavý prístup k chorým (Mt 15,29-31),
- vysvetliť, že vytváraním dobrých medziľudských vzťahov chránime život.

B: – Porozmýšľať, aký mám postoj k svojmu zdraviu,

- viesť deti úcte k druhým ľuďom a ku každej forme života,
- nabádať deti k odpusteniu, neprechovávať v srdci hnev a nenávisť,
- mať súcit s trpiacimi, navštíviť chorého.

3.3. Chránime čistotu tela a duše

A: Vysvetliť šieste Božie prikázanie,

- na príbehu sv. Márie Goretti pochopiť veľkosť hodnoty čistoty,
- uvedomiť si, že čisté srdce má v Božích očiach veľkú cenu a je zárukou šťastnej večnosti,
- telo je chrám Ducha Svätého určený na oslavu Boha,
- vysvetliť deviate Božie prikázanie,
- pochopiť, že Boh týmto prikázaním zakazuje rozvod manželov, chráni narodené deti a šťastie rodiny.

B: Viesť deti k úcte k svojmu telu a k telu každého človeka,

- povzbudiť deti odmietajúť všetko, čo ohrozuje čistotu srdca cez naše zmysly,
- nabádať deti k prosebnej modlitbe o čisté srdce,
- viesť deti ku každodennej modlitbe za svojich rodičov a modliť sa za kamarátov, ktorých rodičia sa rozviedli.

3.4. Chránime svet okolo nás

A: Vysvetliť siedme Božie prikázanie,

- pochopiť, že Pán Boh dal stvorený svet do užívania všetkým ľuďom,
 - na postave sv. Františka a bohatého mladíka (Mk 10,21) vysvetliť, že veci tohto sveta nemajú byť naším cieľom, ale prostriedkom na dosiahnutie nebeského kráľovstva,
 - vysvetliť správny postoj k veciam súkromným a k veciam spoločným,
 - vysvetliť desiate Božie prikázanie.
- B: Pestovať u detí lásku k prírode a úctu k tomu, čo vytvorili ľudia,

- všímať si vo svojom okolí ľudí, ktorí majú nedostatok a pomáhať im,
- vedieť sa podeliť, darovať, byť štedrý,
- vedieť sa uskromniť s tým, čo mám a netúžiť po veciach, ktoré patria inému.

3.5. Hovoríme pravdu

A: Vysvetliť ôsme Božie prikázanie,

- uvedomiť si, že reč je Boží dar a mám ho používať na dobro,
- pochopiť, že Boh je Pravda a od nás tiež žiada hovoriť vždy pravdu, hoci pre to treba niekedy trpieť,
- vysvetliť, čo je hriechom proti ôsmemu Božiemu prikázaniu,
- poukázať na ovocie pravdy a na následky klamstva.

B: Pouvažovať kde a ako používam dar reči,

- viesť deti k láske k pravde a k pravdovravnosti,
- povzbudiť deti, aby si všímali na každom človeku aj dobré vlastnosti a hovorili o každom len dobre,
- snažiť sa napraviť zlo, ktoré som spôsobil svojimi rečami.

4. Boh je milosrdný Otec

4.1. Boh je milosrdný k briešnikovi

A: Na príbehu Zacheja (Lk 19,1-10) vysvetliť, že hriech je najväčšie zlo, lebo vzdaluje človeka od Boha aj od ľudí,

- uvedomiť si, že Boh je nekonečne milosrdný a pomáha človekovi nájsť cestu späť,
- vysvetliť deťom, že Ježiš s radosťou prichádza ku každému, kto úprimne koná pokánie,
- vysvetliť cestu zmierenia s Bohom: spytovanie svedomia, úprimná ľútosť, predsavzatie chrániť sa hriechu.

B: Vzbudiť v deťoch ľútosť na svojimi hriechmi a túžbu po stretnutí s Ježišom,

- viesť deti k pravidelnému spytovaniu svedomia a úprimnej ľúlosti,
- chrániť sa príležitosti k hriechu, odporovať pokušeniam,
- spôsobené zlo napraviť konkrétnym dobrým skutkom.

4.2. Ježiš zomrel za naše briechy

A: Uvedomiť si lásku nebeského Otca, ktorý tak miloval svet, že vydal svojho Syna za nás na smrť,

- uvedomiť si vážnosť hriechu, jeho následky,
 - poukázať na veľkosť Ježišovej lásky – On zomrel, aby sme my žili,
 - osvojiť si poznanie, že každé ľudské utrpenie má cenu, ak ho odovzdáme Bohu za svoju spásu a za spásu sveta.
- B: Vzbudiť v deťoch vďačnosť k Ježišovi za jeho obeť za nás,
- povzbudzovať deti, aby z lásky k trpiacemu Ježišovi vedeli prijímať každodenné ťažkosti a sklamania bez šomrania,
 - viesť deti: – k úcte ku krížu – k znaku našej spásy, vedieť sa úctivo prežehnať,
 - k ľútosti nad hriechmi a k rozhodnutiu meniť svoj život k lepšiemu.

4.3. Podobenstvo o márnoträtnom synovi

- A: Na podobenstve (Lk 15,11-32) vysvetliť, že hriech je nevďačnosť voči dobrému nebeskému Otcovi,
- uvedomiť si, čo hriechom strácame,
 - vysvetliť rozdiel medzi dokonalou a nedokonalou ľútosťou.
- B: Zamyslieť sa nad sebou a nad svojím vzťahom k nebeskému Otcovi,
- vzbudiť si dokonalú ľútosť po spáchaní hriechu,
 - naučiť sa modlitbu ľútosti,
 - vzbudiť v deťoch túžbu milovať nebeského Otca a zostať v jeho láske.

4.4. Môj návrat z hriechov k nebeskému Otcovi

- A: Na príbehu márnoträtného syna predstaviť Boha ako milosrdného Otca,
- vysvetliť časti sviatosti zmierenia,
 - uvedomiť si, že nebeský Otec nám vo sviatosti zmierenia vracia, čo sme hriechom stratili.
- B: Vzbudiť v deťoch dôveru k Bohu, ktorý je ochotný vždy nám odpustiť,
- rozhodnúť sa uznať svoj hriech, oľutovať ho a konať pokánie,
 - dať si konkrétne predsavzatie, v čom chceme byť odteraz lepší.

4.5. Sviatosť zmierenia je Božím darom

- A: Vysvetliť deťom, že hriech je chorobou duše,
- na príbehu uzdravenia ochrnutého človeka (Mk 2,3-12) si uvedomiť, že Ježiš prišiel medzi nás, aby uzdravil naše duše z hriechov,
 - vysvetliť ustanovenie sviatosti zmierenia – veľkonočný dar Pána Ježiša.
- B: Vyjadriť vďaku Pánu Ježišovi za dar sviatosti zmierenia,
- túžiť po uzdravení z hriechov vo sviatosti zmierenia,
 - chrániť sa hriechu a pripravovať sa na stretnutie s Ježišom.

4.6. Na ceste zmierenia s nebeským Otcom

- A: Na postave mýtnika vysvetliť správny postoj človeka pred Bohom,
- vysvetliť priebeh a spôsob sviatosti zmierenia podľa Ordo Penitenciae,
 - pochopiť, že vo sviatosti zmierenia sa zmierujeme s nebeským Otcom a s celou Cirkvou.
- B: Uznať svoju hriešnosť a osvojiť si postoj pokory pred Bohom,
- pred sviatostným zmierením odprosiť všetkých, ktorým som ublížil,
 - urobiť si dôkladné spytovanie svedomia.

5. Ježiš je živý chlieb pre naše duše

5.1. Ježiš sľubuje duchovný pokrm

- A: Na základe udalosti zázračného nasýtenia chlebom a Ježišovej reči o eucharistickom chlebe poukázať na Božiu starostlivosť o pokrm nielen pre telo, ale aj pre dušu človeka,
- uvedomiť si, že Ježiš chce byť pokrmom pre naše duše, aby nás posilňoval na ceste k nebeskému Otcovi,
 - vysvetliť deťom, že Ježiš je Pravda a preto máme veriť všetkým jeho slovám.
- B: Povzbudiť deti vo viere v Ježiša, ktorý má moc stať sa pokrmom pre naše duše,
- vzbudiť v deťoch túžbu po Pánu Ježišovi v Eucharistii,
 - vrúcnejšie sa modliť modlitbu Otče náš, zvlášť prosbu „chlieb náš každodenný daj nám dnes“,
 - všímať si potreby ľudí ako Pán Ježiš a vedieť sa podeliť aj s málom.

5.2. Posledná večera

- A: Poukázať na pravdivosť slov Pána Ježiša: Ježiš nám dáva svoje telo a krv za pokrm,
- uvedomiť si, že: – Pán Ježiš sa z lásky k nám stal obetným Baránkom i pokrmom,
 - Eucharistia je živý Pán Ježiš pod spôsobom chleba a vína,
 - vysvetliť odovzdanie moci premieňať a kňazskú postupnosť.
- B: Vzbudiť v deťoch vďačnosť voči Pánu Ježišovi za ustanovenie Eucharistie,
- upevniť v deťoch vieru v prítomnosť Pána Ježiša v Eucharistii,
 - viesť deti k pravej úcte a poklone voči Sviatosti Oltárnej,
 - vážiť si kňazov a často sa za nich modliť.

5.3. Svätá omša

A: Vysvetliť zmysel Ježišovej obety na kríži,

- pochopiť, že posledná večera a Ježišova obeta sa sprítomňuje tajomným spôsobom pri každej svätej omši,
- poukázať, že cieľom svätej omše je oslava nebeského Otca a naše posvätenie,
- pochopiť, že svätá omša je stredobodom nášho kresťanského života.

B: Viesť deti k hlbšiemu pochopeniu tajomstva svätej omše,

- tešiť sa na stretnutie s Pánom Ježišom pri svätej omši a zapájať sa do liturgie,
- túžiť po duchovných daroch, ktoré nám nebeský Otec udeľuje v mene Pána Ježiša pri svätej omši.

5.4. Vo svätej omši počúvame Božie slovo

A: Predstaviť deťom prvú časť svätej omše – Bohoslužbu slova

- uvedomiť si, že v Bohoslužbe slova hovorí k nám Boh cez čítanie, žalm a Evanjelium
- pochopiť, že Pán Ježiš chce, aby sme Božie slovo nielen počúvali, ale podľa neho žili

B: Pred svätou omšou sa sústrediť a pripraviť svoje srdce na prijatie Božieho slova

- pri počúvaní Božieho slova rozmýšľať, čo mi hovorí Boh
- rozhodnúť sa odpovedať na Božie slovo konkrétnymi skutkami

5.5. Vo svätej omši slávime Eucharistiu

A: Vysvetliť časti bohoslužby obety: príprava obetných darov, eucharistická modlitba - premenenie,

- upriamiť pozornosť detí na slová premenenia,
- uvedomiť si, že my sami sa máme stať obetným darom, ktorý chce Boh premeniť,
- vysvetliť deťom, čo znamená činná účasť na svätej omši.

B: Viesť deti k tomu, aby s obetnými darmi vedeli odovzdať Bohu seba samých, svoje radosti a bolesti,

- byť pozorný pri slovách premenenia a klaňať sa Pánu Ježišovi na oltári,
- naučiť sa odpovede veriacich.

5.6. Vo svätej omši prijímame Eucharistiu

A: Pochopiť, že v Eucharistii prijímame Pána Ježiša aby sme z neho žili a čím viac sa mu podobali,

- prijímaním Eucharistie sa zjednocujeme s Ježišom i navzájom medzi sebou a vytvárame rodinu bratov a sestier,
- vysvetliť, že plnú účasť na svätej omši máme vtedy, ak Ježiša nielen počúvame, ale ak ho aj prijímame vo Sviatosti oltárnej,

B: Vzbudiť v deťoch túžbu po častom prijímaní Pána Ježiša v Eucharistii, aby sme z neho čerpali silu po celý deň,

- prehlbovať osobný vzťah s Ježišom a prežívať jeho prítomnosť
- pestovať v deťoch vzťah k svojmu farskému spoločenstvu a posilňovať spojenie s ním účasťou na obetnej hostine.

6. Môj život s Ježišom

6.1. Deň môjho prvého prijatia Eucharistie

A: Oboznámiť deti, že vrcholom slávnosti prvého svätého prijímania je ich stretnutie s Ježišom v Eucharistii,

- na základe textu (Mk 10,13-16) poukázať na lásku Pána Ježiša k deťom,
- vysvetliť deťom, že najlepšia príprava na sväté prijímanie je čisté srdce (máme si pripraviť nielen svoj zovňajšok, ale najmä svoje vnútro).

B: Pripraviť sa na prijatie Ježiša dobrou svätou spoveďou,

- vzbudiť v deťoch radosť a očakávanie Pána Ježiša,
- po svätom prijímaní vyjadriť Ježišovi svoju vďaku v osobnej modlitbe,
- uvedomovať si Ježišovi prítomnosť po celý deň.

6.2. Ježiš ostáva s nami

A: Na základe textu (Jn 15,5-9) deťom vysvetliť, že naše spojenie s Ježišom je nevyhnutné pre náš šťastný život,

- poukázať na ustavičnú prítomnosť Pána Ježiša vo Sviatosti oltárnej,
- uvedomovať si, že Ježiš v Eucharistii chce byť stále s nami, aby nám vlieval Boží život

B: Vzbudiť v deťoch túžbu spájať sa s Ježišom častým svätým prijímaním a prinášať ovocie dobrého života,

- nájsť si čas na poklonu Pánu Ježišovi vo Sviatosti oltárnej,
- rozhodnúť sa nevynechať svätú omšu v nedeľu a v prikázaný sviatok.

6.3. Milovať ako Ježiš

A: Na základe textu (Mt 5,13-16) vysvetliť, že každý kresťan má poslanie byť svetlom a soľou pre tento svet,

– na príklade svätých (Dominik Savio, Mária Goretti, Pius X.) poukázať, ako častým prijímaním Eucharistie dokázali milovať ako Ježiš,

– uvedomiť si, že Ježiš je svetlo sveta a len v spojení s ním sa staneme aj my svetlom pre ľudí v našom okolí.

B: Vzbudiť v deťoch: - túžbu pomáhať Ježišovi, aby sa svetlo jeho lásky šírilo tam, kde žijú,

– rozhodnutie byť verný Ježišovi a často ho prijímať do svojho srdca,

– vykonať každý deň konkrétny skutok lásky, každého milovať a každému odpúšťať.

ŠTVRTÝ ROČNÍK

Charakteristika štvrtého ročníka

Štvrtý ročník NV nadväzuje na poznatky žiakov nadobudnuté v predchádzajúcich ročníkoch a tieto ďalej prehľbuje a rozvíja. V tomto ročníku sa pozorne venuje životu Cirkvi ako Božieho ľudu, sviatostiam a liturgii. Cieľom tohto ročníka bude prehľbovanie náboženských vedomostí a zároveň pozývanie žiakov k stále aktívnejšiemu prežívaniu viery prostredníctvom sviatostného a liturgického života v Cirkvi.

TEMATICKÉ CELKY A ORIENTAČNÉ PLÁNY UČIVA:

Prehľad učiva	Orientačný plán hodín
Cirkev – Boží ľud. Štruktúra Cirkvi	6
Svätá omša. Liturgické predmety, rúcha, úkony. Spev pri bohoslužbách	10
Sviatosti a sväteniny	8
Liturgický rok	
Úcta k svätým a život modlitby	3
Spolu:	33

OBSAH, NAUČNÉ (A) A VÝCHOVNÉ CIELE

1. Cirkev - Boží ľud. Štruktúra Cirkvi

1.1. Stretnutia

A: – Prostredníctvom zážitkov z prázdnin priviesť deti k dôležitosti života v spoločenstve,

– rozlíšiť stretnutia náhodné, plánované a nutné pre život,

– uvedomiť si, že najkrajšie stretnutie je stretnutie s Kristom uprostred.

B: – Naučiť deti tešiť sa z príjemných stretnutí s ľuďmi,

– uvedomovať si Ježišovu prítomnosť v stretnutiach.

1.2. Boží ľud

A: – Poukázať na rozdiel medzi prirodzenou a duchovnou rodinou (Cirkev),
– sprostredkovať základné vedomosti o vzniku Cirkvi a poukázať na jej pokračovanie v dnešných časoch a sprítomnenie vo farnosti.

B: – viesť deti k vďačnosti za dar duchovnej rodiny (Cirkvi), do ktorej patria,
– privádzať deti k aktívnemu zapájaniu sa do života farnosti.

1.3. Ježiš a Peter

A: – Zakladateľom a neviditeľnou hlavou Cirkvi je Pán Ježiš,
– Ježišovým zástupcom a viditeľnou hlavou Cirkvi na zemi je Peter a jeho nástupcovia – pápeži,
– oboznámiť deti s postavou súčasného pápeža.

B: – Vytvárať pozitívny vzťah ku svätému Otcovi, modliť sa za neho a na jeho úmysly.

1.4. Kňazstvo

A: – Predstaviť biskupov, kňazov a diakonov ako pokračovateľov Kristovej moci v Cirkvi,
– oboznámiť deti s postavou miestneho biskupa a kňaza ich farnosti.

B: – Viesť deti k dôvere a láske k miestnemu biskupovi, ako aj svojmu duchovnému otcovi.

2.Svätá omša. Liturgické predmety, rúcha, úkony. Spev pri bohoslužbách

2.1. Kostol

A: – Predstaviť kostol ako Boží dom a miesto zhromaždenia Božieho ľudu,
– oboznámiť deti s interiérom kostola (veľmi vhodná je priama návšteva kostola).

B: – Vzbudzovať v deťoch lásku k Božiemu chrámu a jeho pravidelnému navštevovaniu,
– povzbudzovať deti k úcte ku kostolu ako domu modlitby a k dôstojnému správaniu sa v ňom.

2.2. Obety

A: – Poukázať na rôzne formy obety prítomné v ľudskom živote,
– predstaviť deťom cieľ obety (pomoc, odprosenie, vďaka, oslava, prosba),
– porovnať starozákonné obety s ich prechodom do novozákonnej obety.

B: – Vzbudiť v deťoch zmysel pre obeť v ich živote,
– vedieť objaviť ťažkosti v ich osobnom živote a premieňať ich so zameraním na určitý cieľ.

2.3. Boboslužba slova

A: – Vysvetliť deťom zmysel úvodných obradov, ktoré nás pripravujú na stretnutie s Nebeským Otcom,

– poukázať deťom na to, že v Božom slove sa nám prihovára sám Boh.

B: – Naučiť deti vytvárať si správny postoj pred Bohom, pripraviť si srdce na stretnutie s ním,

– privádzať deti k aktívnemu počúvaniu Božieho slova,
– učiť sa aktualizovať Božie slovo v živote.

2.4. Boboslužba obety – príprava obetných darov

A: – Vysvetliť bohoslužbu obety ako druhú časť svätej omše,

– vysvetliť symboly chleba a vína,

– vysvetliť jednotu Božieho ľudu prostredníctvom chleba a vína.

B: – Učiť sa spájať naše obety s obeťou chleba a vína,

– pomôcť deťom prežívať svätú omšu ako možnosť obetovania ťažkostí a radostí svojho života.

2.5. Boboslužba obety – premenenie, eucharistická modlitba

A: – Vysvetliť deťom, že eucharistická modlitba a premenenie sú vrcholom svätej omše,

– predstaviť deťom, za čo všetko vzdávame Bohu vďaka.

B: – Viesť deti k sústredenému prežívaniu chvíle premenenia,

– vedieť oslavovať Boha za všetko veľké, čo robí v našom živote.

2.6. Boboslužba obety – prijímanie

A: – Predstaviť obrad pokoja ako otváranie sa pre prijatie Božieho pokoja a prinášanie pokoja do samotného spoločenstva ľudí,

– predstaviť Eucharistiu ako pokrm pre dušu a tiež ako spôsob nášho

zjednotenia sa s Kristom, ako aj medzi sebou navzájom.

B: – Vzbudzovať v deťoch túžbu po čo najčastejšom prijímaní Eucharistie,
– povzbudzovať deti k tomu, aby sa stávali tvorcami pokoja medzi svojimi kamarátmi.

2.7. Bohoslužobné predmety a rúcha

A: – Predstaviť deťom základné bohoslužobné predmety a rúcha, ktoré sa používajú pri liturgických sláveniach (tu je znova vhodná návšteva kostola s konkrétnym predstavením),

– vysvetliť symboliku niektorých liturgických predmetov a tiež farieb bohoslužobných rúch.

B: – viesť deti k úcte k bohoslužobným predmetom,

– učiť deti starostlivosti o vlastné telo a dušu, ktoré majú byť oslavou Pána.

2.8. Úkony v liturgii

A: – Vysvetliť deťom jednotlivé liturgické úkony a ich symboliku,

– poukázať na potrebu oslavovať Boha celým telom.

B: – Učiť deti zapájať do jednotlivých úkonov nielen svoje telo, ale predovšetkým srdce,

– povzbudiť deti k používaniu niektorých liturgických úkonov aj v osobnej modlitbe.

3. Sviatosti a sväteniny

3.1. Spevy pri bohoslužbách

A: – Vysvetliť deťom význam spevu a hudby v liturgii,

– poukázať na prítomnosť spevu a hudby pri oslave Boha už v SZ.

B: – Učiť deti vyjadrovať svoje city – radosť, smútok atď. pomocou spevu adresovaného nebeskému Otcovi,

– povzbudzovať deti k aktívnemu zapájaniu sa do spevov počas svätej omše.

3.2. Krst

A: – Cez symboliku vody vysvetliť deťom potrebu krstu pre náš duchovný život,

– vysvetliť deťom, kto môže krstiť a ako sa krstí,

– poukázať na význam krstu a jeho účinky v živote človeka.

B: – Pomôcť deťom uvedomiť si, čo znamená sviatosť krstu v našom živote,

– povzbudiť deti k životu zodpovedajúcemu krstným záväzkom,

– viesť deti k vďačnosti za tento dar.

3.3. Sviatosť birmovania

A: – Vysvetliť deťom význam tejto sviatosti pre náš život,

– prostredníctvom turíčnych udalostí poukázať na pôsobenie Ducha Svätého v našom živote a v živote Cirkvi.

B: – Vzbudiť v deťoch túžbu po prijatí tejto sviatosti,

– učiť ich už teraz prosieť o dar Ducha Svätého pre náš život a pre vydávanie svedectva.

3.4. Dar odpustenia hriechov

A: – Priblížiť deťom tragédiu ľudského hriechu s jeho osobným, ale aj spoločenským dosahom,

– pripomenúť im udalosť ustanovenia sviatosti zmierenia, ako aj jej obrad,

– poukázať na význam tejto sviatosti v živote kresťana.

B: – Vzbudzovať v deťoch túžbu po častom prijímaní tejto sviatosti,

– UČIŤ DETI CESTE POKÁNIA, KTORÁ SPOČÍVA V TÚŽBE NAPRAVIŤ ZLO, KTORÉ SME ZAPRÍČINILI HRIECHOM A VIACEJ NEHREŠIŤ

3.5. Pomazanie chorých

A: – Vysvetliť deťom zmysel sviatosti pomazania chorých a jej účinky,

– zdôrazniť, že táto sviatosť sa neudeluje iba pred smrťou, ale v každej ťažkej chorobe na posilu,

– priblížiť im obrad, v ktorom sa táto sviatosť vysluhuje.

B: – Formovať v deťoch správny postoj k tejto sviatosti,

– učiť deti obetovať svoje choroby a ťažkosti a spájať ich s Ježišovým utrpením,

– modliť sa za chorých a trpiacich.

3.6. Sviatosť manželstva

- A: – Predstaviť deťom zmysel kresťanského manželstva,
– vysvetliť obrad sviatosti manželstva s jeho symbolmi.
B: – Predstaviť deťom správnu kresťanskú rodinu,
– modliť sa za rodičov a pomáhať im.

3.7. Sväteniny

- A: – Vysvetliť deťom rozdiel medzi sviatosťami a sväteninami,
– predstaviť deťom rôzne formy kresťanských požehnaní a svätenín,
– venovať špeciálnu pozornosť kresťanskému pohrebu ako svätenine.
B: – Formovať v deťoch správny postoj k sväteninám,
– vedieť si vyprosiť rodičovské požehnanie.

4. Liturgický rok

4.1. Vianočný okruh – adventné a vianočné obdobie

- A: – Predstaviť deťom zmysel adventného a vianočného obdobia s ich symbolikou,
– oboznámiť deti s historickými udalosťami Ježišovho narodenia (miesto, čas, prostredie).
B: – Učiť deti pripravovať sa na príchod Pána Ježiša do našich sŕdc,
– vedieť prinášať radosť iným svojím životom alebo nejakým darom.

4.2. Veľkonočný okruh – pôstne a veľkonočné obdobie

- A: – Predstaviť deťom zmysel pôstneho a veľkonočného obdobia s ich významom pre náš život,
– poznať základné udalosti tohto obdobia, predovšetkým udalosti veľkonočného trojdnia a vysvetliť ich základné symboly.
B: – Vzbudzovať v deťoch pocit vďačnosti za dar vykúpenia a vieru v zmŕtvychvstanie,
– uvedomiť si, že láska dokáže prekonať aj utrpenie a smrť,
– učiť sa prijímať a s láskou prekonávať ťažkosti v našom živote spolu s Ježišom.

4.3. Celoročné obdobie

- A: – Vysvetliť deťom podstatu tohto obdobia s dôrazom na jeho centrum, ktorým je nedeľa,
– vysvetliť význam slávností, sviatkov a spomienok, ktoré sú prítomné v tomto období.
B: – Učiť deti správne kresťanskému sláveniu nedele,
– viesť ich k správne vytváraniu vzťahu k svätým (poznať, uctievať, nasledovať).

4.4. Prikázané sviatky

- A: – Oboznámiť deti s prikázanými sviatkami v priebehu liturgického roka a porozprávať im o nich,
– vedieť ich rozdeliť na sviatky Pána, sviatky Panny Márie a svätých.
B: – Viesť deti k správne sláveniu týchto sviatkov,
– učiť deti prehlbovať svoju vieru prostredníctvom týchto centrálnych sviatkov.

5. Úcta k svätým a život modlitby

5.1. Panna Mária

- A: – Vysvetliť deťom miesto Panny Márie v našom kresťanskom živote,
– predstaviť im hlavné udalosti zo života Panny Márie, jej miesto v živote Cirkvi.
B: – Prehlbovať v deťoch správny vzťah k Panne Márii ako našej nebeskej Matke,
– naučiť sa nejakú novú modlitbu k Panne Márii a túžiť ju nasledovať.

5.2. Modlitba.

- A: – Prehlbiť v deťoch podstatu kresťanskej modlitby a jej potrebu pre duchovný život,
– predstaviť rôzne druhy a spôsoby modlitby.
B: – Prehlbovať v deťoch vzťah k modlitbe ako k rozhovoru s nebeským Otcem,
– uvedomiť si, že Boh ma počuje, aj keď sa mu prihovám vo svojom srdci bez slov.

